

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po podbi:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto skupaj naprej . . . K 40—
pol leta 20—
četrt leta 10—
na mesec 3-50

za Nemčijo:

celo leto naprej K 45—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej K 50—

Vprašanjem glede inzeratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravništvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 83.

Izkušnja vsak dan svojo vrednost dovede in pravi.

Inzerati se računajo po porabljenem prostoru in alci: 1 mm visok, ter 34 mm širok prostor: enkrat po 12 vln, dvakrat po 11 vln, tretkrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vln, parno in naključno (enak prostor) 20 vln. Pri večjih inzeratih po dogovoru.

Najboljše in najpogostejše naročnice vodno po naključju. Na eno pismo sme brez postavitve dopisa se ne more nikakor oditi.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hoče ponj.

celo leto naprej K 36— | četrt leta 18—
pol leta 19— | na mesec 3-50

Posamezna številka velja 20 vinarjev

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v I. nadst. levo), telefon št. 84

Vzrok ruske katastrofe.

Te dni se spominjamo Petra Preradovića in njegovega slovenskega evangelija. Ljubezen, ne mržnja; plug, ne sablja; individualnost, ne sistem; poljedelstvo, ne tehnika. Tako čitaš v tem evangeliju.

Buditelj Preradovićevega kraljeviča Marka oznanja tak evangelij, vendar je spričo turskega navala prisiljen, zagrabiti za Markovo sabljo. Kaj mu bo pa roka, vajena le pluga, opravila z orožjem?

Na to nam odgovarja krakovska „Nova Reforma“ v posebnem članku, ki razpravlja o vzrokih ruske katastrofe.

Današnja ruska boljševiška katastrofa je posledica vojaške katastrofe. In vzrok vojaške katastrofe?

Nikolaj Nikolajevič ni v ničemer zaostajal za drugimi generalistimi te vojne. Nekatere izmed njih je za celo nebo nadkriljeval ne samo po znanju, ampak zlasti po energiji in doslednosti. Ruski generalni štab, ojačen z najboljšimi francoskimi strateškimi glavnimi, je umno zasnoval velikansko krilno operacijo v Vzhodni Prusiji in v Galiciji. Dobro je izbral svoje notranje črto in sijajno strateško bazo med Vislo in Bugom. Strateško vse to, kar je v vojni odvisno od razuma, energije in volje vodstva, je bilo v Rusiji v začetku teh gigantskih naporov morda ne nadobitno, ne uprav genialno ali popolnoma pravilno.

„Parni valjar“ je bil opremljen dobro in močno, po vseh načelih tehnike. Gibal se je morebiti počasi, toda tem trdnjeje je drobil vse ovire, ki jih je našel na poti. Vojak je bil discipliniran. Njegova vztrajnost v ognju je osupnila ne enkrat. Panika in demoralizacija ni izhlapela okužila ruskih čet.

Vsi ti znaki ruske armade so se pokazali brž na galiskem bojišču. Ruski vojni načrt, zasnovan pravilno in izvajen z zadostnimi silami ter s primerno energijo, se je izkazal že v prvem mesecu. Inicijativa je ostala v ruskih rokah kljub vsem naporom avstrijskega vodstva. Rusi so jo pa tudi izdatno in vsestransko izrabili.

In vendar!

V dneh med 10. in 12. septembra 1914 se je v prostoru med Vereščino in Sanom obrazovala že — naka pravil Stegemann v svoji zgod. vojne — sila novega groznega kraljevega Gradca (kjer je Avstrija 1866 bila poražena). Avstrijske armade so bile v nevarnosti, da se raztrgajo v dva dela, v prvo in drugo, ki bi bili vrženi daleč nekam na zapad, ter v drugo in tretjo, ki bi morali iti za Karpat. V analogni situaciji bi nemško vodstvo ne izpustilo več iz rok svojega plena. Zvesto svojemu »Vernichtungsprincipu«, bi bilo zanesljivo našlo v sebi dosti fužije in razmaha, da bi delo dokončalo in sovražnika uničilo. Nič takega pa niso storili Rusi; imeli so čisto primerno in pametno strateško misel; vodili so mase izborni in svojo voljo razvijali konsekvntno, toda v zadnjem štadiju kakor da bi postali mehki, kakor da bi jih zapustila energija, kakor da bi množični uspehi ne podžigali te energije za dosego čim najhitrejšega končnega uspeha, ampak jo zmanjševali.

Bistven znak slovanske duše se je tu pojavil in zahteval svoj tribut. In ta znak obstoji v nesposobnosti, stopnjevanju energijo in trajno izravnavati ne primanjkuje ter krepiti nje obilje. Do čim pri Nemcih in Anglosasih delni uspehi krepili energijo, jo pri Slovanih zmanjšujejo. Pri onih je množina energije največja na koncu, pri drugih pa je obratno te energije v začetku več nego na koncu.

Rusi v septembru na nadsanski ravni niso več sunili močnejše. Niso izrabili vseh objektivnih pogojev svoje končne zmage, ki so si jih ustvarili sami. Conrad je mogel umakniti svoje armade za San in jih odvesti na Dunajec, močno utrjene, raztrgane, a ne razbite.

Do ptičice se je to ponovilo mesec dni pozneje, ko je Hindenburg Avstrijcem hitel na pomoč, hoteč s svojimi šestimi kralji silno udariti na rusko flanko nad Vislo pod Deblin in Zavistost. Večjo na sebe glavne ruske sile, naj bi

bil na ta način pomagal avstrijskim armadam, da bi zgrabile južno rusko flanko med Sanom in Dnjestrom ter jo vpognile proti severu. Nikolaj Nikolajevič je v prvem hipu stal na višku svoje naloge; brezprikorno je izbral svoje notranje črto. Pregrupiral je ogromne čete iznad Sana nad Vislo. S polhvalno energijo je sam prešel v kontraofenzivo, s svoje strani udarjajoč na levo nemško flanko od Varšave do Deblina. Na južnem krilu so tri ruske armade generalov Ivanova, Brusilova in izpod Pšemysla vzeta armada Radka Dimitrijeva prešle tudi v ofenzivo, in to uspešno. Rusom se je otvorila druga perspektiva, uničiti avstrijsko armado, to pot že v kotlini Sanka. Situacija je bila tem nevarnejša, ker se je daleč na drugem krilu pod Varšavo in Deblinom razvil položaj, ki je ruskomu generalistimu dal resne šance, obkoliti tudi Nemce. Neobičajna, tako redka možnost, z dveh strani obkoliti vse nemško — avstrijske sile, je bila Rusom kakor na dlani; ruski centum je bil močan; občutili sta to na lastni koži dve avstrijski armadi, armada Danklova in nadvojvode Josipa Ferdinanda. Ko bi bili Nemci v srečnem položaju Rusov, bi njih nasprotnik štel zadnje ure. Tedaj pa je nastopilo zopet nekaj kakor prerano prerano duševno izčrpanje. Hip teh velikanskih možnosti mine, če tudi opažen, a ne izrabljen. Nemci in Avstrijci najdejo zopet možnost, »odklejiti se« od neprijatelja in ga pustiti — v samotnosti za kontemplacijo in razmišljanje!

Šele pet dni potem, ko je Hindenburg slavno odskočil izpod Varšave nad Varto in pod Tarun, stiska ruski vojskovodja svojo silno pest za udarec, takrat v centru. Zopet dobro zasnovan načrt. Strašno maso dveh milijonov bajonetov, 100.000 sabel in 7000 topov vodi Nikolaj Nikolajevič nad Slezijo, med Krakov in Vratislavo, da bi zadel v življenjska središča centralnih držav in po tej poti izpolnil obljubo, da bo na Božič izpil kavo v Berlinu. Položaj centralnih držav je bil neizmerno grozen, sme se reči, obupen. V močno manj strašnem položaju je Nikolaj Nikolajevič sledečega leta po prelomu pri Gorlicah smatral za potrebno, umakniti se za 500 kilometrov, predati vse trdnjave in dva milijona jetnikov še povrniti.

Ali Hindenburg je Nemec, ne Slovan. On se ne prizna lahko za premaganega. Široka vrata med Krakovom in Vratislavo zastira le s lahko draperijo, a sam organizira kontraofenzivo. Med Inovraclavim in Torunjem se je že pripravil za naskok Mackensen kakor tiger, ki se vrže na čredo ogromnih ruskih slonov od strani in od zadaj. In začena se velika epopeja bitk med Kutnom, Lovičem in Lodzjo . . . Kapitacija dveh ruskih armad postaja vprašanje ur. Nov Sedan je dozorel. Pa Nikolaj Nikolajevič najde med tem nekeje v kotu svoje duše še pozabljeno zalogo energije in se žuri s protinapadom . . . Scenerija se menja dramatično; Nemci so skoro hermetično zaprti, a se prebijejo skozi obroč treh ruskih armad: Ko se pri Nemcih energija jača do zadnjega napora človeških živcev, ko se njih vojske bijejo šest noči zaporedoma brez ure spanja in brez tople hrane, Rusi v Brezinah, ključu svoje pozicije za obkoljevanje, mirno ležejo spat in Nemci utečejo, vzemši s seboj še 16.000 jetnikov in 68 topov. Na jugu pa zaideta pod Limanovo Ivanov in Dimitrijevi, marširajoč kakor na izprehod čez zapadno Galicijo, med dvojen ožen in se uničenju izogneta z umikom nad Bialo in Dunajec. Večerni mrak ruske boje energije . . .

Se enkrat, leta 1916, se vzpne ruski Ilija Muromec za čin. Na pozorišču nastopi Brusilov z milijonsko svežo armado. Iznova polaga Fortuna izva prvega udarca pred njim svoje brezocene darove. Luck je vzet. V avstrijskih linijah v Voliniji je vrzel na 80 kilometrov. Pot na Lvov je odprta, iz Lvova na Pšemysl in od tod, kamor neso oči. Brusilov, dasi energičen človek, ki ga sovražniki hvalijo radi njegove energije in volje, zadrževalo se cilja, se vendar ne iztrga izpod prava, ki vlada slovanski duši. Tudi njemu pade roka po prvem resničnem udarcu. Kakor bi ga prijel hipen krč, je ne more dvigniti še enkrat, da bi delo dokončal. Zavlačuje, trati nekaj dni časa, a med tem po-

skoči Linsingen in napravi konec opoje. Prolog je postal obenem epilog velike pesmi ruske.

Stiri — ali petkrat so v tej vojni imeli Rusi srečo v svojih rokah, a vsakokrat so jo spustili, zmanjkalo jim je v zadnjem hipu sile. Rusi so za ta smrtni ples pripravili vse, puške in topove in moštvo in oficirje in železne tračnice in vlake. Enega pa niso pripravili — svoje duše. Te niso mogli predelati o pravem času. In zato so padli . . .

★

z globoko povešenimi glavami so morali moške v vojašnico in če je kdo pogledal plašno po ludeh in po megleni silhueti Prage, je globoko zavzdihnil. V enem takem sprevedu so vodili vojski kot zverine na verigah vkleknjenih 6 ljudi v avstrijskih uniformah. Na vprašanje zakaj to, je nekdo tiho odgovoril: Osumljeni so, da so bili v »naši družini«, t. j. v češki legiji. Tako torej so hoteli gotovi krogi pokazati javnosti, da se naši ljudje vračajo kot veleizdajalci in zato zadostuje, da kak policijski agent samo izreče sumnjo. Ze drugi dan so pošiljali te ljudi h kadrom raznih polkov, da odidejo takoj večinoma brez dopusta v vojaško službo.

Z Dunaja je prispela te dni vest, da je bil vjet ne daleč od Kijeva češki urednik Bogdan Pavlu, ki je izdal za časa vojne v Rusiji tednik za češke vojne vjetnike. Vest je prišla, kakor smo izvedeli iz vojnega stana, do sedaj pa še ni potrjena. Zdi se, da je to tendenciozna izmišljotina ter tudi to jasno kaže, kakšne namene imajo nemške vojaške oblasti v Rusiji. Od početka vojne pa do danes se ni prav nič izpremenilo v dušah Nemcev. Nemci so si ostali do danes enaki. Iz enakega vira prihajajo tudi poročila, ki ga objavljajo praški nemški listi, da je bilo pri Bahmačevu obkoljenih in vjetih 11.000 čeških legionarjev. Listi namigujejo, kaj se je z njimi zgodilo.

Polemija graškega „Volkstaga“.

na Gradec 21. marca.

Stajerski Nemci in Siegfriedi v svojem nemškonomacionalnem boju proti Jugoslovanom nimajo sreče. Nemški kmet, mešan in delavec so sili vojne do grla, pa tudi sili umetno podžiganega narodnega boja in ščuvanja proti nemškemu, zlasti proti slovanskemu narodu. Smešna komedija s »Volkstago«, v St. Ilju je prva pokazala, kako slabo nacionalno bazo ima sedanje protestno gibanje proti naši jugoslovanski deklaraciji in da tudi vsa umetna in za lase na pozorišču potegnjena štafaža pogreša glavnega — bistvene sile privlačnosti, popularnosti. Blamaže v St. Ilju se zaveda danes vse stajersko bojujoče se Nemštvo in za to se je kot rešilne bilke prijemalo graškega »Volkstaga«. Ze so razni nemški nacionalci in spodnje-stajerski renegati računali z impozantno vsenemško prirediteljo — v Gradcu in zopet so se do kosti blamirali.

Nemški graški »Volkstag« je bil napovedan za praznik dne 19. t. m. ob 2. uri v znani Stefański dvorani. Le počasi so prihajali zborovalci drug za drugim, razun kakih sto škodoželjnih opazovalcev, ki so ves čas zborovanja demonstrativno molčali; niso spregovorili besede in niti eden njih ni zaploskal. Pričakovati je bilo, da se obveljavi socialna demokracija. Poslala je na zborovanje par desetoric z argumentom: »Se ne izplača, — bodele videli.« Tako je tudi bilo. Prirejevalci zborovanja so računali s tem, da bode zborovalna dvorana pretesna in imeli seveda v naprej vse pripravljeno za zborovanje — pod milim nebom. Na vprašanje v tem oziru, je dejal neki gospod od pripravilnega odbora: »O, gotovo; par tisoč, saj smo vse zbornali.« Pa jih je prišlo — par sto; debelo računano 600, beri: šeststo. Velika dvorana je zevala, tesno in tesneje je postajalo prirediteljem. Končno, ko so prihajali le še poedinci, so vendarle pričeli z zborovanjem. Vršili so se govori; drugi za drugim. Vse brez krvi in mesa, samo frazarstvo, ki mu je krono nadel mariborski »auch« — politik, slovenskega očeta in slovanske matere sin, uskok dr. Mravlag. Tega poznamo še iz prejšnjih let. Njegovo govorenje, združeno včasih z gotovo drznostjo, ga je napravilo kot kazenskega zagovornika nekaj let »popularnega«. Birokratična naša justica je takrat prišla vsled tega nastopanja nekoliko iz ravnovesja in porote so se dale čisto frapirati. Potem je prišel čas, ko je imel odvetnik dr. Mravlag radi svojih drznih nastopov številne kontroverze s sodniki kazenskih senatov. Od takrat je njegova zvezda pričela bledeti in v Gradcu je padel — v pozabljenje. Sedaj se »kot novi mož nemške politike« menda zopet nekaj v ospredje sili. Govori se, da bode njemu na ljubo moral odstopiti celjski poslanec višji sodni svetnik Marktl . . . Njegov govor se ni v ničemer odlikoval, razun v premlevanju

Položaj na Češkem.

H. V. Pragi, 19. marca.

Zadnje dni je bila pozornost političnih krogov obrnjena v Zagreb. Pripravljala se je dostojna delegacija za Preradovićevo slavnost. Tiho sicer, vendar z velikim veseljem, se je pričakovalo, da bodo ob tej priliki predstavili češkega naroda poplačali Jugoslovanom dolg in da jih bodo prepričali o svoji iskrenosti in trdni volji do seči uspeh s skupnim nastopom z Jugoslovani. Naenkrat pa je dobila naša Akademija brzojavko zagrebske Akademije, da je proslava prepovedana. Karakteristično je, da to ni nikogar razburilo. Pijunili smo in si mislimo svoje.

Nastop poljskih plemičev ni mogel izpodkopati zaupanja v poljsko demokracijo, in vsi češki listi obračajo svojo pažnjo na dogodke na Poljskem, med poljskim narodom in na živahno poljsko gibanje po nevturalnih in ententnih državah. V reviji »Narod« se je oglašil Poljak, nam ponudil roko, opozarjal na staro bratstvo, v naslednji številki pa mu je odgovoril dr. Herben, ki je izjavil, da sicer dobro vemo, kaj nas loči, ali da z veseljem sprejemamo ponujeno roko demokracije ter hočemo tudi skupno ž njo korakati do svojih ciljev. Veliko začudenje je vzbudil interesantni predlog grofa Andrasya v »Neue Freie Presse«, da naj se Poljska razdeli med Avstrijo in Nemčijo. Takoj smo spoznali, da hočejo Madžari, katerim sedaj ne grozi več na vzhodu ruska nevarnost, zavarovati meje monarhije proti Ukrajini na račun Poljske v dogovoru z poljskim plemstvom, ki se čuti v zadnjem kotu svetovne teme doma in ne da nič na »frazo o samoodločbi narodov«. Narod jim je veljal od nekdaj samo kot odjemalec žganja in v tem oziru si podaja poljsko plemstvo roke z madžarskimi magnati. Nobena tajnost ni, da so ravno te vesti približale naše politične voditelje poljski demokraciji, in iz težavnega početka bo izšla tem oja skupnost.

Pretekli teden so prišli v Prago prvi transporti vojnih vjetnikov, ki so pobegnili preko fronte iz Rusije. Med njimi je dosti Čehov. Ljudstvo je sprejemalo brate po kolodvorih. Prihajali so jih na predmestni holodvor in ne v Prago samo, popolnoma na tlem, tako, da bi ljudstvo ne izvedelo ničesar. Vračajoči se vjetniki so korakali nemo po ulicah. Nobenega klica, šla, tula, trati nekaj dni časa, a med tem po-

že tisočkrat rabljenih vsenemških fraz o Jugoslovanih, polnih neresničnosti.

Posebno ostro je nastopil proti sedanjim pralamentarni nemško-nacionalni politiki, Korošec — Nemec, poslanec dr. Angerer. Na ves glas je vpil po »novih moških«. Pa tudi socialni demokraciji ni prizanesel in dejal med drugim: »Zahtevamo tudi gospodarsko preropenje, toda boljševiškega gospodarstva ne maramo«. Mož je mnenja, da je za sporazum med avstrijskimi narodi nujna potreba, da zmaga nemški vojaški meč in zasigura hegemonijo Nemstva, kajti takrat bodo avstrijski Nemci dali državnemu življenju svoj pravec in delili nemškemu narodu — kulturo po nemški pravici ljubezni. Trdil je: »Z vsemi se bomo sporazumeli, samo sojedcev ne maramo.« Delal se je tudi velikega nasprotnika Judov in jim klical glasen »Ven!«. Dr. Angerer pričinja igrati v južno avstrijskem Nemštvu svojo posebno vlogo: s pomočjo svojih mariborskih prijateljev snuje novo »volksisch-soziale Partei«. Posebne sreče ti ljudje doslej še nimajo in posebno nemški birokratizem jih z vso odločnostjo in doslednostjo odklanja . . .

Vseučiliški profesor dr. v. Scala je nato predlagal izjavo, obstoječo iz četrvertoč. Ne ponavljam je, ker je za njo zaznala naša javnost itak že potom našega in nemškega časopisja. Tudi ona se bistveno, kar se tiče vsebine in zahtev naše majniške deklaracije, ne razlikuje od že leto dni potom nemškega časopisja premlelih nemško-nacionalnih trditve. Značilna je morda le v toliko, v kolikor sedaj tudi zahteva odkrito, popolnoma prosto pot do našega Trsta. Mi Slovenci smo k temu vprašanju — k vprašanju glede bodočnosti Trsta — svoje stališče pač že opetovano javno po svojih poslanih zavzeli (govori poslanec dr. Ravnharja in dr. Rybář). Izključeno je, da bi se bodočnost Trsta odločila, kakor Nemci hočejo. Tudi delitvi Stajerske se bodo gospodje morali vgnostiti; pa naj še tako vpijejo, da ne, izvzemši če bi zahtevali, da jih vzamemo v jugoslovansko državo.

Večje paznosti pa zasluži stavek glede Gorice. V le tem zahtevajo sedaj naši Nemci odkrito, da se mora pri obljubenju Gorice in Goriškega — Primorja, kot kumčetu Berolina, zasugerati Nemštvu potom kolonizacije in korekture mej (menda mislijo na kronovinske meje) trdna tla. S tem so povedali, da prično na čistoslovenskih tleh proti Slovincem boj za biti in ne biti! Kdor med nami je glede zahteve po samostojni jugoslovanski državi doslej vsled komodnosti, servilnosti ali senilnosti omahoval, tega mora vsaj ta udarec s kolom zdramiti. Če si ne bi izbojevali Jugoslovani svoje jugoslovanske države, potem se nam bode tako gojilo, kakor telesu, ki se ganiti ne more, ki pa je polno tvorov in gujlobe. Prišla bi v kratkih desetletjih naša narodna smrt!

Se nekaj opazovanj s shoda samega.

Obisk je bil, kakor že rečeno, slab. Zaostajal je za našimi shodi v Ormožu ali Središču. Ves nemški »tam-tam« je odpovedal. Posebno z dežele ali okoličnega mesta ni bilo opaziti nikakega dotoka. Prišlo je nekaj Nemcev iz Maribora, iz Lipnice, Spielfelda, da, tudi iz Celja in Ptuj, Radgone in po nekaj odpolancev iz drugih Srednje in Gornje stajerskih mest in trgov in malo uradništva iz industrijskih krajev nemške Stajerske. Ti tuji so tvorili nekako eno trdnjo zborovalcev. Ostalo publiko je tvorila deloma še ne zrela, vojašična, prosta mladež, par uniform, nadalje par tucatov nastavlencev nekaterih vsenemških podjetij, ki so oproščeni vojaške službe, dijaštvo srednjih in visokih šol, seveda nemških in le malo samostojnih ljudi . . .

Četrta točka ima v svojem prvem stavku pasus, da zveza z Nemčijo: »...ruhmvoll erprobt in Siegfriedskämpfen gegen eine ganze Welt, muss politisch, wirtschaftlich und nach der Seite der Heeresmacht ausgebaut werden.« Ko je v zadnjem zasedanju gosposke zbornice govoril bivši (in pa tudi še sedanji) nemški krščanski socialni dvorni svetnik Pattai o »nemškem zmagovitim miru«, so se nemški klerikalci poslanci, člani gosposke zbornice in delegati, tega tako prestrašili, da so dva dni za tem v svojih oficijelnih glasilih proglasili Pattaija kot »izven državno krščansko socialne stranke stoječega«, za katerega izvajanja »ne prevzamejo nobenega poročila ali politič-

coskem parlamentu. V senci 19. t. m. je zahteval notranji minister Remis kredita pet milijonov v pomoč žrtvam eksplozije v Courneuve. Vlada ima v take svrhe še prejšnjeve kredita 130 milijonov. Ob interpelaciji o katastrofi je izjavil poslanec Laval, da je bilo prostora samo za 200.000 granat, ali nagromadilo so jih skoro 30 milijonov, med njimi stare in forsorne granate, ki se pri kontaktu z zrakom takoj same vžgo.

== Poskusen napad na nemški konzulat v Lausannu. Iz Berna poročajo: Kakor je bil izvršen 13. februarja napad z vžgalnimi bombami na nemški

trpi Ljubljana veliko škodo, ker medtem se blago po drugih mestih že prodaja ter bodo ondaj skladišča kmalu prazna. Tam se nato skladišča napolnijo iznova, za Ljubljano pa ne ostane ali nič več ali pa le še — papirnatu blago. Uradništvo v Ljubljani si že tretje leto ne more nabaviti novih oblek in perila, ker cene so postale nemogoče. Vse hodi ogoljeno, zakrpano ali razcapano; vse si je dalo obleke obrniti in jih je nato še drugič ponosilo. Zdaj pa smo pri koncu! Naši otroci ne morejo na ulico, naše žene se ne upajo v nobeno družbo več. Dospeli smo do kraja! Grof Giovannelli in ces. svetnik Mathian pa vendarle zavlačujeta, ker si hočeta s tem prislužiti odlikovanje. Toda mera našega potrpljenja je že zvrhoma polna. Če se za dva tedna 14 dni ne uredi, naj nosijo grofje in baroni pri c. kr. deželni vladi v Ljubljani odgovornost za posledice, ki postanejo neizogibne! Z vso resnobo se obračajo organizirani ljubljanski uradniki brez razločka kategorij na predsedstvo c. kr. deželne vlade s prošnjo: Poverite ta posel nujno s poslovnim ljudem ter odsvetujte zavlačevalce, ki so brez sočutja z občin- stvom! — Organiziran urad- nik.

† Samo za sedem milijonov metrs- kih stotov so se zmotili v uradu za prehrano. Novi načelnik urada za pre- hrano je povedal pri opisu živčnih razmer, da živimo z roko v usta. Od- kritostno je govoril. Resnico treba go- voriti. Uradno poizvedovanje o lanski četvi in o razdelitvi se je bilo zmotilo samo za sedem milijonov metrs- kih stotov za pol leta.

Deklica stara 15 let želi vstopiti kot učenka v trgovino v mestu ali na deželi. Naslov pove uprava "Slov. Naroda" 1271

Meblovano sobo

s dvema posteljama za dve gospo- dični se nujno išče. Ponudbe pod "Dve postelji 1325" na upr. "S. N."

Hiša se prodaja

iz proste roke. V hiši se nahaja go- stilniška obrt in trafika. — A. ČEH, Rožna dolina pri Ljubljani. 1296

Izvirjeno vlagalko

sprejme tiskarna A. SLATNAR v Kamniku.

Išče se prodajalka

katere je že v papirni trgovini ali knjigarni službovala. Nastop službe po odgovoru. Cenj. ponudbe naj se poš- ljejo na upravo "Slov. Naroda" pod "112.194/1048" — 1048

PRODASE

okrog 1000 steklenic za mineral- vodo različne velikosti od pol do dva ltra, platene balone, steklenice za likerje s steklenimi zamaški, okrog 300 kg suhih barv, 6 sodov na kavo in še različne malenkosti. Ogleda se Gosposka ulica št. 3, Fr. Kraigher, Ljubljana. 1316

Išče se za takoj ali pozneje večji

lokal ali skladišče

na prometni cesti za trgovino pohištva. — Prijazne ponudbe na "Poštni predal št. 144, Ljubljana.

Stalo pa je uradno poizvedovanje 15 milijonov kron. Ako bi se bil ta denar porabil za pospeševanje produkcije, bi bili več imeli od tega ljudje, ki ne mo- rejo živeti od papirnega žita.

† Komu je poverjen uvoz ukrajinskega žita. Te dni se je ustanovila na Dunaju družba za uvoz žita z imenom "Gig", kateri bo poverjena naloga, da bo uvažala iz Ukrajine žito v Avstrijo. Doslej je naročenih 11 komisijiskih tvrdk, ki bodo vse delovale v Ukrajini. V vodstvu družbe pa so možje z imeni Kohn, Gehorsam, Löwy itd. Prava nova židovska centrala, ki bo služila ogromnega denarja. Da žito v takih rokah ne bo po ceni, se umeje samo po sebi. In vprašanje je, kdo ga bo dobil. Sicer pa tudi Nežidje na takih mestih niso nič boljši od Židov.

† Ukrajinsko žito za Svico. Iz Basla poročajo, da je Nemčija ponu- dila Švici ukrajinsko žito.

Prosveta.

— Gimnazijo so te dni otvorili v srbs- kem Kragujevcu. Pouk se vrši precej pri- mitivno. Navzlic temu se je vpisalo nad 1300 (!) dijakov in dijakinj. Na gimnaziji je poleg nemščine tudi madžarščina (!) ob- vezan predmet. Kot šolski nadzornik vo- laške uprave je nastavljen Slovenec nad- poročnik dr. Matija Heric. Poleg profes- orjev podučujejo na gimnaziji tudi profes- orice.

Razne stvari.

* Ostre kazni proti zakoniti trgovini. V Nemčiji je stopila v veljavo naredba proti zakoniti trgovini. Kazni so jako stroge. Denarne globe morejo doseči pol milijona

mark. Pri ponovni obsodbi se glasi kazen na ječo in prisilno delo.

† Dunaj izumira. V času od 7. do 15. t. m. je doseglo dnevno število pogreb- ov 1000. Na osrednjem pokopališču je bila iz- obojena črna sastica, ki pa ni bila sneta, ker se grozno število pogreb- ov še zvišuje in je doseglo že 1400.

† 40 milijonov podgan v gošči Northumberland. Iz gošče Northumberland- a so poslali kontrolorju za prehrano Lord- u Rhondi pismo, v katerem pozivajo vlado na boj proti podganam, katerih je v tej go- šči 40 milijonov in ki napravijo na leto škode 360 milijonov funtov.

Zvišanje naročnine.

Kakor smo že objavili smo primo- rani naročnino "Slov. Naroda"

s 1. marcom 1918 zvišati

"Slovenski Narod" velja sedaj:

po pošti v Avstro-Ogrski;

celoletno K 40—

1. letno 20—

1/2 letno 10—

mesečno 3-50

Za Nemčijo celo leto K 45—, za vse

druge dežele K 50—.

Darila.

Za Krekov dom so darovali župljani po gosp. Pfaffarju, župniku v Rudniku pri Ljubljani 313 K 60 vin.

Za gorilke begunce: Gosp. drž. in dež. poslanec Josip Fon je nabral pri članih Ju- goslovanskega kluba 320 K, katere je po- klonil v prid gorilskim beguncem.

Za gorilke begunce. Gosp. Rafael Grobljar, voditelj križanske dekliske Mari- jine družbe v Ljubljani, je daroval 20 K za begunske otroke. Ljubitelju mladine se Po- sredovalnica prisrčno zahvaljuje.

Za slepe vojake. Potom upravnštva "Laibacher Zeitung" je prejel deželni od- bor v označeni namen znesek 100 K kot dar družine Neuwirth mesto venca na grob svojemu dragemu rajnkemu.

Za slovenske oslepele vojake je da- rovalo slovensko katoliško izobraževalno društvo v Mengšu 186 K 17 vin. kot čisti dobicek društvene prireditve z dne 10. fe- bruarja 1918.

Na družabnem sestanku pri Henriku Ir- golici na Vičanskem vrhu so darovali Po- sredovalnici za gorilke begunce sledeči: Marica dr. Offnerjeva 40 K, dr. Senjor 2 K, Venček Sok 10 K, Henrik Irgolci 10 K, Aloj- zija Veldin 10 K, Kristi Tribnikova 10 K, Anton Geč 5 K, Ivan Irgolci 5 K, Alojzij Irgolci 2 K, Ivana Irgolci 2 K, Liza Sok 10 K. Vsem cenj. gz. darovalcem, ki se spominjajo trepih rojakov se Posredoval- nica prav toplo zahvaljuje z željo, da bi našli mnogo posnemovalcev.

Upravištvo naših listov so poslali:

Za "dr. Krekov spomenik" Friderik Živic-Valle v Istri 10 K, Jos. Velkavrh, uč- telj iz Trbovelj 50 K, zbrala družba Plav- šak - Parašič v Trbovljah, poročnik Jos. Klemenčič iz Albanije 25 K, ga. Marija Tavzes v Ljubljani 75 K, zbrala v izbrani družbi povodom šestletnice, odkar je lastnik hotela "Lloyd" g. Karel Tavzes, slo- venski dijak 7. realke 10 K, in poročnik B. Kurbus iz bojišča 25 K. Skupaj 195 kron.

Za "Ciril- Metodovo družbo" Marko Deržič, c. i. kr. vojnopoštni kočijaž iz bo- jišča 12 K, ga. Julija Bizjak iz Smartna na Paki 20 K, mesto venca pokojni ge. Anto- niji Rajsterjevi, dr. Ivan Dimnik, odvetnik v Krškem 20 K, mesto venca na grob bla- gopok. ge. Rozalije Plavšak iz Trbovelj, slovenski fantje težk. artilj. polka št. 16,

bat. I, iz tirolskega bojišča 71 K, s pozdra- vom vsem zavednim Jugoslovonom in vo- ščeš jim veselo veliko noč, Ana Dimnik iz Trbovelj 20 K, mesto venca na grob ge. Ro- zalije Plavšak, Jos. Velkavrh, učitelj iz Tr- bovelj 72 K, nabrano o priliki pogreba ge. Rozalije Plavšak v Trbovljah, Kat. Gušti- nova iz Metlike 20 K, mesto venca na kr- sto blag. prijat. dr. Rud. Weiblu in v go- stilni g. J. Jesiha v Florjanski ulici zbrala vesela družba 31 K 20 vin. Skupaj 266 K 20 vin.

Za "oslepelega starca Dagarina in ženo iz Hotiča pri Litiji" Milena Debevec, učiteljica iz Ubeljskega pri Razdrtju 6 K 28 vin., zbrala med tamošnjimi šolskimi otroci.

Za "slovenske invalide" dr. Jos. Kraut, odvetnik v Kamniku 30 K, plačal Jakob Strah kot globo vsled tožbe Marjete Tav- čar iz Trznja.

Za "oslepele slovenske vojake" uč- teljice T. Oman, K. Droll, Fr. Pogačnik, A. Fatur in M. Huth iz Radovljice (vsaka po 5 K) skupaj 25 K, mesto venca na grob dobri prijateljci Jožefi Grčar in ga. Marija Tavzes v Ljubljani 75 K, zbrala v izbrani družbi povodom šestletnice, odkar je last- nik hotela "Lloyd" g. Karel Tavzes. Skupaj 100 kron.

Za "odbor za skrbstvo mater in do- lenčkov" Ivan Krajnik, nadučitelj v Kozlem 16 K, zbralo omizje ob priliki zborovanja "Kozjanskega učit. društva" na Pilštanju dne 14. t. m.

Za "Gorilke begunce" nadporočnik J. Sirc iz bojišča 10 kron.

Za "oslepele slovenske vojake" v Odi- henhelmu v Gradcu: rodbina Iv. Ozorelc 30 K, mesto venca na krsto g. Iv. Pišbila. Srčna hvala!

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk "Narodne tiskarne".

Gospodična

: Dobro Idoča gostilna :

se vzame v najem ali na račun pod ugodnimi pogoji. Cenjene ponudbe naj se blagovolijo poslati na upravo "Slov. Naroda" pod "srečna bodočnost 1274"

Konjski hlapec

se sprejme pri trdnici

Fr. Stupica v Ljubljani.

: Prodaja se :

dobro ohranjen stroj za sekanje mesa z štirimi noži in malorabiljen gramofon.

Kje, pove uprav. "Slov. Naroda" 1308

Stenografino oz. strojepisko

sprejem v svoje odvetniške pisarno. Zglasiti se je osebno.

Dr. Fran Novak, odvetnik,

Ljubljana, Dalmatinova ul. 3.

Velika izbira velikonočnih

umetniških in drugih

RAZGLEDNIC.

Narodna knjigarna,

Prešernova ulica 7.

Kupim

trgovske hiše s celim inventarjem in tudi nekaj posvetstva zraven, ter pro- sim ponudbe z navedeno ceno in po- drobnim opisom. Naslov pove uprav. "Slovenskega Naroda" 1294

Kdor si želi nabaviti po

smerni ceni in dober

kavni nadomestek,

ing, dišave, čaj,

ter ostalo špecerijo in ko- lonijalno blago, naj zahteva cenik od najbližnjega ter slovenske trdnice 1140

Dr. F. ŠIBENIK,

ADRIA-KEMIK, ZAGREB.

Uprava bes. hero. železaren

u Varošu pošta Varoš-Worš

(Sesna) kupi približno 12 kom.

belih sanskih koz

dobrih mlekaric z kozlički. Prijazne

ponudbe z navedbo cene, se prosí

nemudoma na gornji naslov. 1280

Priprave VIII 1181

za raziranje

orglice, en gros: svinč- niki, notese, čepovlake, maže za čevlje 1. vrste,

toest K 12-40

Rudolf Bodenmüller,

Ljubljana, Stari trg št. 8.

Prodaja se dobro ohranjen

otroški voziček.

Kje, pove uprav. "Slov. Nar." 1322

Pohištvo za jedilno sobo

skoraj novo se zaradi solitve takoj

proda. — Kje, se poizve pri hišnici

Ljubljana, Gledališka ulica št. 7.

Kislo vodo

"SILVA VRELEC"

VINO in žganje

razpošilja A. OSET, pošta

Guštanj, Koroško.

Razprodajam

svoje trgovine z velikim skladi-

ščem manufakturne in mešane

strobe za jako ugodne cene.

Pismene poudbe na: Wilim

Pick, Zagreb, Savska c. 68.

:: Kožušna garnitura ::

modra lisica ali podobno, dobro ohran-

jena, se kupi. Ponudbe z navedbo

cene pod "Kožuš / 1327" na upravn.

"Slovenskega Naroda". 1327

Decimalna tehtnica

za 500 kg se zamenja za špeh

ali kako drugo blago. Ponudbe

pod "Tehtnica 1324" na upravnštvo

"Slovenskega Naroda". 1324

2 ekonomna

zanesljiva, poštena in z večletno prakso

se iščeta k veleposredstvu z vso

oskrbo za takojšnji nastop. —

Kupi se eno kolo z dvojno pre-

stavo, boljše vrste in pisalni stroj.

Naslov pod 414/1277" na upravnštvo

"Slovenskega Naroda". 1177

- SOBA -

Lepo mobilna soba, skopna z dobro

domno hrano v bližini vojašnice v Šiški

se išče za enoletnega prostovolca iz

edilne obrti. Plača se dobro. —

Samo ponudbe iz boljših krogov

izvolijo naj se poslati v Abbazia

"Strandhotel," soba št. 34.

Prva kranjska medicinska drogerija

parfumerija,

fotograf. manufaktura itd.

Olastv. koncesionarna prodaja strupov.

Ustanovljena leta 1897.

ANTON KANC

Ljubljana, Židovska ulica 1.

Ceniki na razpolago.

Prva slov. razpošiljalnica svetovno-

znanih srebrnojeklenih

KOS z znamko dvojni

orel z mečem

katere so iz najboljšega najvlačnejšega jekla, lahke, na las

tanko izdelane, najlepše izpeljane in za vsak kraj rabljive,

se toplo priporoča. — Za vsak komad se garantira.

— Pri naročilu 10 komadov, se doda en komad zastoj.

— Kmetovalci, ogibajte se manjvrednega židovskega blaga!

Zahtevajte cenik!

Edina zaloga: Ad. Geissa nasl.

VIKTOR PILIH, ŽALEC

v Savinjski dolini. 1234

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prija- teljem in znancem tužno vest, da nam je neizprosna smrt prerano ugrabila našo nenadomestljivo soprogo in mamico, gospo

Marijo Marinšek roj. Križaj

danes ob 1. uri ponoči, dne 22. marca po dolgi mučni bo- lezni, previdno s sv. zakramenti v 40 letu njene starosti. Pogreb predrage rajnice se vrši v soboto, dne 23. marca ob 5. uri popoldne iz deželne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše za dušnice se bodo darovale v več cerkvah.

V Ljubljani, dne 22. marca 1918.

Anton Marinšek, uradni sluga dež. odbora, soprog. — Vilko in Silva, otroka. — Josip Križaj, operni pevec, kr. gled. v Zagrebu, brat. — Friderik in Ivan, polbrata.

Podružnica Ljubljana. JADRANSKA BANKA Podružnica Ljubljana.

Delniška glavnica: K 12.000.000.

Rezerve: okrog K 1.000.000.—.

SPREJEMA: Vlogo na knjižico in jih obrestuje po čistih 4%.

Vlogo na tekoči in žiro račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Dviga se lahko vsak dan brez ozira na mora- torij. Rentni davek plača banka iz svojega.

KUPEJE IN PRODAJA: Devize, valute, vrednostne papirje itd. in srečke c. kr. razredne loterije.

Centrala: Trst.
Podružnice:
Subotnik
Dunaj
Kotor
Metković
Opuzja
Spiljet
Sibenik
Zadar

REKONTURA: Menice, devize, vrednostne papirje itd.

IZDAJA: Čeke, nakaznice in akreditivne na vsa tu- in inozemska mesta.

DAJE PREDUJME: na blago, ležeče v javnih skladiščih.

PREVZEMA: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzojavni naslov: JADRANSKA.

Telefon št. 257.